

tage, at et Samfund, der er saaledes organiseret som vort, hvor der bliver flere og flere fattige, og hvor Rigdommen voger paa enkelte Hænder, vil altid være uroligt. Der vil altid fremkomme det ene Forslag efter det andet, indtil Noget virkelig sættes i Værk, indtil Noget gjøres. Jeg er Forslagsstillerne taknemmelig for, at de ere fremkomne med Forslaget. Jeg paastjønner den gode Tanke ligesom ogsaa de sikkert brugbare Ting deri, men jeg kan ikke se, at man egentlig ad denne Vej vil løse den Opgave, man har sat sig for at løse. Det er for Lidt, og det er for bredt. Vi skal ikke gjøre hele det danske Folk til Pensionister. Det er Noget, som jeg heller ikke tror, at det danske Folk gaar ind paa, og dernæst skal, naar vi ville hjælpe, denne Hjælp tilflyde i et meget rigeligere Maal og tilbøds ad andre Veie, end Forslaget her foreslaar.

Tauber: Ja, mine Herrer, nu have vi hørt to Talere udtale sig, den ene for, at Staten overhovedet ikke skulde give sig af med den Slags Sager, det var det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (S. Hage), der fandt, at Forslag af den Natur modvirke det frivillige Arbejde, de smaa Bestræbelser, som ad privat og kommunal Vej kunne gjøres i saadanne Diemed som her, og overhovedet var det hans Tanke, at det var Noget, som Staten ikke skulde give sig af med, medens den sidste ærede Taler (H. Nielsen) spaaede ind paa saamange Omraader, hvor Staten kunde virke, at jeg ikke skal følge ham paa alle disse Omraader, men holde mig til den Sag, her ligger for, og der var det jo det ærede Medlems Mening, at skal Staten gjøre Noget, skulde den gjøre meget Mere, og han spaaede vort Forslag, at det ikke vilde komme nogen Vej, fordi det stødte an mod alle disse Ting, han omtalte, og fordi det ikke tog de halvhundrede eller fem hundrede andre Ting med, hvormed han ogsaa mente, at man burde komme Arbejderklassen til Hjælp. Ja, det er seldkommen sikkert, at der er mange andre Punkter end dette, hvorpaa Arbejderklassen med Rette har Krav paa at komme til Hjælp; men det vilde føre altfor vidt, dersom man vilde gaa ind paa alle disse Ting, og skulde man sige, at man ikke vilde komme Arbejderklassen til Hjælp paa noget Omraade, førend man blev enig om alle de mange Omraader, hvorpaa man kunde komme den til Hjælp, saa tror jeg aldrig, man fik begyndt. Der er et Forslag, som ønsker at gjøre Begyndelsen paa eet Omraade. Naar jeg og de andre Forslagsstillere have ment at burde fremkomme ifjor og atter iaar med Forslaget, uagtet den politiske Stilling i det Hele taget ikke er af den Besskaffenhed, at den i høi Grad opfordrer til at fremkomme med Reformforslag, have vi netop høit Mod til at gjøre det og næret en vis Forventning om, at det maaske kunde have en vis Udsigt til at gaa igjennem,

fordi det er et saa beskedent lille Forslag. Netop fordi det stiller saa beskedne Forordringer i de forskjellige Retninger, er det, at man kan sige, at der paa den Maade gjøres en Begyndelse, og saa vil det være overladt Fremtiden, naar man ser, hvorledes Sagen gaar, at arbejde videre derpaa. Det er paa den Maade, man vist maa gribe den Slags Sager an. Det vil ikke kunne nytte at foreskrive meget store og omfattende Foranstaltninger med meget betydelige Offre fra de forskjellige Sider; derfor saar man ingenlunde Bifald, hverken fra den ene eller den anden eller tredje Side, til hvilken man stiller Krav. Forinden maa det i Virkeligheden have vist sig, at der kan komme Noget ud paa den Maade. Erkjendelsen deraf gjæver i det hele europæiske Samfund, kan man sige, og der fremkommer i alle Lande, eller ialtsald de mere civiliserede og mere fremskredne Lande i Europa, Krav i saa Henseende til Statsmagten, til Lovgivningsmagten, men Lanterne have ikke klaret sig saa fuldstændig, at man kan gjøre Regning paa, at nogensomhelst Plan, der kommer frem, vil finde almindeligt og udelst Bifald. Skal derfor en Plan have Udsigt til at komme igjennem, maa den ikke stille for store Forordringer. Stiller da dette Forslag virkelig saa smaa Forordringer, som jeg siger? Ja, det tror jeg virkelig, man kan sige. Der er indvendt imod Forslaget, at der lægges den Vang paa hele Samfundet, at Alle skulde være Medlemmer af denne Forsørgelsesanstalt. Ja, det er ganske vist, men hvor skulde vi trække Grændsen mellem dem, der skulle være Medlemmer af den, og dem, der ikke skulle være det, dem, man skal tage sig af, og dem, man ikke skal tage sig af, og paa hvilket Tidspunkt er det muligt at trække denne Grænse? Det er egentlig ikke muligt at trække den, førend det Gode Aar eller den Alder, da Bedkommende ikke kan ernære sig selv ved aandeligt eller legemligt Arbejde, men maa ernære sig ved oppaaret Arbejde — for at bruge et nationaløkonomisk Udtryk —, før kan man ikke sige, hvem det er, der kommer til at trænge. Den rigeste Mandes Barn kan komme til at trænge, inden det naaer den Alder, det kan man ikke vide. Men paa den anden Side er det tvangsmæssige Bidrag, som kræves, saa lille, og den Tid, i hvilken det kræves, saa kort, at den Betænkkelighed, der overhovedet kunde næres ved at lægge det tvangsmæssigt Bidrag paa Folk, maa svinde, naar man overhovedet ikke vil stille sig paa det Standpunkt, at det skal overlades Enhver især at behandle denne Sag, som han vil. Det tvangsmæssige Bidrag er kun 7 Kr. 30 Ore om Aaret. Nu har det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (S. Hage) herimod indvendt, at man derved tager en Del af de Penge bort, som udræves til de unge Mennefters Uddannelse, og at man berøver dem de saa Penge, de have til deres Fornøielse. Nu vel, denne Indvending vilde kunne gælde,